

ZAPOSLOVANJE V TRANSPORTNEM SEKTORJU V ČASU KRIZE IN PRESTRUKTURIRANJA

Maja Knafelc, Pravna svetovalka pri ZDS

KAJ JE KRIZA SPREMENILA?

- ❖ V skladu s podatki Zavoda za zaposlovanje beležimo skoraj 30% padec povpraševanja po delavcih v dejavnosti skladiščenja in storitev prevoza.
- ❖ Posledično se je zmanjšala tudi potreba po zaposlovanju tujih delavcev – prihranjen zapleten postopek zaposlovanja tujcev.
- ❖ Z delovnopravnega vidika se izzivi niso spremenili – spremenil se je le ekonomski kontekst urejanja delovnopravnih odnosov v dejavnosti.
- ❖ Trendi poudarka na prožnejših oblikah zaposlovanja so lastni vsem dejavnostim in državam EU.

SKLENITEV DELOVNEGA RAZMERJA

- ❖ Urejanje delovnopравnih odnosov je v transportnem sektorju še posebej kompleksno.
- ❖ Izziv je predvsem v komaj pregledni množici kompleksnih predpisov o delovnem času, ki dopolnjujejo "splošno" delovnopравno ureditev.
- ❖ Že splošna zakonodaja je kompleksna – že sama zaposlitev delavca pomeni najmanj dvotedensko aktivnost.
- ❖ Ali posel / naročilo lahko čaka dva tedna?

POGODBA O ZAPOSLOTVI IN NJENE POSEBNOSTI V DEJAVNOSTI

- ❖ Pogodba o zaposlitvi ustvarja delovno razmerje.
- ❖ Kaj je delovno razmerje? So kriteriji resnično popolnoma jasni?
- ❖ Vsebina delovnega razmerja ni popolnoma jasna na kar kaže mnenje inšpektorata.
- ❖ Obvezne sestavine pogodbe o zaposlitvi določa že sam Zakon o delovnih razmerjih.
- ❖ Glede na naravo dela v transportnem sektorju sta še posebej pomembna dva elementa pogodbe o zaposlitvi: sistem delovnega časa in kraj opravljanja dela.
- ❖ Posebej kompleksna je pogodbeni ureditev delovnega časa – Zakon o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozih.

POGODBA O ZAPOSLOTVI ZA DOLOČEN ČAS

- ❖ Zakon o delovnih razmerjih določa kar 13 primerov v katerih je mogoče skleniti pogodbo o zaposlitvi za določen čas.
- ❖ Če zakonske primere beremo res natančno in jih tako tudi uporabljamo vidimo, da je potrebna njihova pazljiva uporaba.
- ❖ Prepogosto preveč preprosto tolmačenje je zelo hitro lahko v škodo delodajalca – sankcija transformacije v pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas ter administrativna kazen za prekršek (ne le simbolična!).
- ❖ Pogodba o zaposlitvi za določen čas je izjema – izjeme se razlagajo restriktivno!

PLAČILO ZA DELO IN POVRAČILA STROŠKOV V ZVEZI Z DELOM

- ❖ Dejavnost prevoza blaga v cestnem prometu trenutno nima sklenjene veljavne kolektivne pogodbe.
- ❖ Uporablja se zakon neposredno (ZDR, ZMinP...).
- ❖ Zakon določa le vrsto prejemkov, ne pa njihove višine (Koliko?).
- ❖ Izjema od navedenega: minimalna plača in minimalni regres.
- ❖ Nekateri prejemki niso zakonsko urejeni / določeni.
- ❖ Potrebna pogodbeno ureditev oziroma ureditev na ravni delodajalca – za ureditev velja načelo pogodbene svobode.

KRAJ OPRAVLJANJA DELA

- ❖ Določitev kraja opravljanja dela je obvezna sestavina pogodbe o zaposlitvi.
- ❖ Zakon o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozih sicer opredeljuje pojem delovnega mesta, vendar to v luči ZDR ni dovolj.
- ❖ Na pogodbeno določen kraj opravljanja dela so vezane določene delovnopravne pravice / prejemki.

DELOVNI ČAS IN POSEBNOSTI ZA MOBILNE DELAVCE

- ❖ Vidik delovnega časa je v delovnem pravu tudi vidik varnosti in zdravja pri delu.
- ❖ V primeru opravljanja dejavnosti cestnega prevoza je pojem zasledovane varnosti še nekoliko pomembnejši - Dodatno je preko omejitve delovnega časa varovana varnost vseh udeležencev v prometu.
- ❖ Drugačna definicija in koncept delovnega časa.
- ❖ Delovni čas se **ne** more drugače urejati glede: letnega dopusta in ostalih, plačanih ali neplačanih, odsotnostih z dela, pri čemer ZDR določa minimum pravic.

LETNI DOPUST

- ❖ Trenutno ni veljavne kolektivne pogodbe za dejavnost.
- ❖ Za odmero letnega dopusta se neposredno uporablja ZDR.
- ❖ Štirje tedni kot osnova – dodatni dnevi za okoliščine na strani delavca v skladu z ZDR (invalidnost, telesna poškodba, starost, starševstvo, mladoletnost, nočno delo...).
- ❖ Število dni letnega dopusta po ZDR je minimum, ki ga je vedno možno nadgraditi.
- ❖ Letni dopust se odmeri vsako leto posebej, upošteva se takrat relevantne okoliščine – o odmeri se pisno obvesti delavca.
- ❖ Trend: Odškodnine za neizrabljen letni dopust.

SKLEP

- ❖ Kriza je spremenila pogoje v katerih prevozniki danes poslujejo.
- ❖ Vseh izzivov ni mogoče pripisati krizi – ti nas bodo čakali tudi po koncu krize, zato jih je potrebno posebej resno nasloviti.
- ❖ Na področju delovnega prava ni bistvenih novosti.
- ❖ Delodajalec je pri prilagajanju na spremembe omejen – glavno vlogo pri spreminjanju normativnih okvirov ima država.
- ❖ Priročnik RITS kot pomoč za uspešno krmarjenje v kompleksnosti predpisov.

Project »RITS- Restructuring and Industrial Relations in the Transport sector is financially supported by European Commission.

